

อิทธิพลของดนตรีพื้นบ้าน ต่อการส่งเสริมทักษะสมอง (EF) ของ Generation Alpha The Influence of Folk music on the Enhancement of executive function skills (EF) for Alpha generation

(Received: 29 April 2023; Revised: 9 August 2023; Accepted: 31 August 2023)

เฉลิมพล อะทาโส^[1]
Chalermpol Ataso

บทคัดย่อ

ปัจจุบันมีการคาดการณ์เกี่ยวกับเด็กเจนเนอเรชั่น แอลฟา (Generation Alpha) ว่าเป็นชาติพันธุ์ที่จะมีความฉลาดที่สุดในมนุษยชาติ จึงมีการศึกษาเกี่ยวกับอนาคตและบริบทที่เป็นสิ่งแวดล้อมของ Generation นี้ พบว่า เด็กในยุคนี้เติบโตมาพร้อมกับข้อมูลข่าวสารในโลกดิจิทัล สามารถเข้าถึงความรู้ได้อย่างไม่มีขีดจำกัด ส่งผลให้มีพฤติกรรมและอุปนิสัย เบื่อง่าย ตัดขาดจากสังคม และมีความเป็นตัวของตัวเองสูง มีทักษะทางสังคมน้อย มีวิถีคิดและความอดทนที่น้อยลง

บทความวิชาการนี้ผู้เขียนต้องการนำเสนอองค์ความรู้เกี่ยวกับเด็ก Generation Alpha และการพัฒนาทักษะสมอง (EF) โดยใช้ดนตรีพื้นบ้านเป็นฐานในการสร้างกิจกรรมการเรียนรู้ รวมถึงในเรื่องทักษะสมอง (EF) ที่มีผลต่อวิถีคิดและพฤติกรรมของเด็ก ซึ่งสามารถนำแนวคิดหรือกระบวนการไปปรับประยุกต์ใช้หรือต่อยอดในการใช้ดนตรีพื้นบ้านเป็นฐานสร้างกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้เด็กมีวิถีคิดในแบบตนเอง เรียนรู้ที่จะฟังผู้อื่น และเสริมสร้างทักษะสมอง (EF) สู่การเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์

คำสำคัญ : ดนตรีพื้นบ้าน, ทักษะสมอง (EF), เจนเนอเรชั่น แอลฟา

^[1] อาจารย์ประจำสาขาวิชาดนตรีศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม
Lecturer, Division of Music Education, Nakhon Phanom University

Abstract

Currently, there are predictions about Generation Alpha children being the most intelligent and capable generation in human history. Studies are being conducted to understand their future and the context in which this generation will grow up. It has been observed that children in this era are growing up surrounded by digital information and have limitless access to knowledge. This has led to behaviors and tendencies such as easily getting bored, detachment from societal norms, and a high level of self-expression with lower social skills and reduced patience.

This academic article aims to present knowledge about Generation Alpha children and the development of Executive Functions (EF) through the use of traditional music as a foundation for learning activities. This includes aspects of EF that influence children's thinking and behaviors, which can be adapted or extended. By using traditional music as a foundation, learning activities are created to encourage independent thinking, active listening, and the enhancement of EF skills. This approach aims to contribute to creating well-rounded individuals who possess not only knowledge but also important social and cognitive skills.

Keywords: Folk Music, Executive function skills (EF), Alpha generation

บทนำ

ดนตรีพื้นบ้านในประเทศไทย เป็นวัฒนธรรมดนตรีที่หลากหลาย อาทิ ดนตรีพื้นบ้านภาคกลาง ดนตรีพื้นบ้านภาคใต้ ดนตรีพื้นบ้านภาคเหนือ และดนตรีพื้นบ้านภาคอีสาน ซึ่งมีเอกลักษณ์เฉพาะพื้นที่หรือเผ่าพันธุ์ เช่น เอกลักษณ์ในบทเพลง จังหวะกลอง ทำนองเพลง ฯลฯ เป็นต้น ดนตรีในกลุ่มนี้จึงถูกเรียกว่าดนตรีพื้นบ้าน “Folk Music” คือ บทเพลงที่เกิดจากผู้คนในท้องถิ่นต่างๆ ร้อง เล่น และทำกิจกรรมโดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตความเป็นอยู่ สภาพแวดล้อม รวมไปถึงความเชื่อในพื้นที่ของตน เพื่อเติมเต็มชีวิตให้มีความสุข และได้รับการสืบทอดมาจนกลายเป็นองค์ความรู้จากปราชญ์ดนตรีชาวบ้าน ซึ่งมีวิธีการเล่น จังหวะและท่วงทำนอง ในการละเล่นบรรเลงตามพื้นถิ่นของตนเอง (วิภา วิสเพ็ญ, 2533: 32) ดังนั้น ดนตรีพื้นบ้านจึงเปรียบเสมือนจิตวิญญาณของบรรพบุรุษ ที่ส่งผ่านจากรุ่นสู่รุ่น ให้ลูกหลานได้เกิดความสุขและความภาคภูมิใจในอัตลักษณ์ของตนเอง ตลอดจนการดำรงรักษาไว้ซึ่งประเพณีของท้องถิ่น

แต่ปัจจุบันสังคมทั่วโลก ได้ก้าวเข้าสู่ยุคของศตวรรษที่ 21 ซึ่งสังคมไทยก็เช่นเดียวกัน นับเป็นยุคแห่งข้อมูลข่าวสาร (Big Data) ที่มนุษย์สามารถสื่อสารถึงกันได้ อย่างง่ายดายและหลากหลายช่องทาง ทั้งการสรรหาข้อมูลข่าวสาร และการประยุกต์ใช้ข้อมูลได้เกิดขึ้นอย่างมากมาในทั่วทุกมุมโลก (Eunson, 2015: 6) ซึ่งข้อมูลเหล่านี้สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลาและมีความทันสมัย (จตุพร ปริญญากุล และชาติรติ ใต้ฟ้าพูล, 2563: 72) ส่งผลให้ คนรุ่นใหม่ (Generation Alpha) คนที่เกิดและกำลังจะเกิดในระหว่างปี พ.ศ.2553 - 2568 เป็นประชากรที่จะมีความสำคัญในอนาคต (ชนันภรณ์ อารีกุล, 2562: 271) ซึ่งเติบโตมาพร้อมกับแหล่งความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลข่าวสารได้อย่างง่ายดายและรวดเร็ว จึงคาดการณ์กันว่า Generation Alpha จะมีลักษณะนิสัยที่ชอบความรวดเร็ว ปฏิสัมพันธ์กับคนรอบข้างลดลง และมีความอดทนต่อการรอคอยค่อนข้างน้อย จากปัจจัยที่เติบโตมาพร้อมกับเทคโนโลยีที่เข้าถึงการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น และแหล่งเรียนรู้อย่างไร้ขีดจำกัด อีกทั้งเด็กยุคนี้ยังมีทักษะในการแสวงหาเครื่องมือหรือสื่อดิจิทัล มีวิถีคิดแบบดิจิทัลที่เชื่อว่า ทุกอย่างมีการเชื่อมต่อกันและโลกใบนี้มีความหลากหลายที่นับค่านาอีกมากมาย (อนุสรรา สุวรรณวงศ์ และวรลักษณ์ ชูกำเนิด, 2565: 249 - 250) จากข้อมูลดังกล่าว ทำให้เด็กในยุคนี้ ต้องได้รับการพัฒนา

ทักษะสมอง (Executive Function “EF”) เพื่อให้รู้เท่าทันแหล่งข้อมูลที่มีอย่างมหาศาล สามารถปรับตัวเข้ากับคนรอบข้าง สังคม ชุมชน และมีวิจรรย์ญาณในการใช้สื่ออย่างเหมาะสม เพื่อลดช่องว่างระหว่างคนรุ่นก่อนกับคนรุ่นนี้ โดยใช้ดนตรีพื้นบ้านเป็นสื่อกลางเพื่อส่งผ่านการเรียนรู้ วิธีคิด ของคนรุ่นก่อนให้กับคนรุ่นใหม่ และยังเป็นความร่วมมือร่วมใจสร้างการเรียนรู้ของคนในหลายๆ รุ่น ผ่านเสียงดนตรีพื้นบ้าน ดังคำกล่าวของ ศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมศักดิ์ พิภูลศรี ที่ได้กล่าวในงานสัมมนาเชิงวิชาการ เรื่อง ดนตรีพื้นบ้านกับ Generation Alpha เมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2566 ณ อาคารพุทธศิลป์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ใจความว่า “เตรียมคนรุ่นใหม่สำหรับดนตรีพื้นบ้าน”

บทความนี้จึงเน้นการทำความเข้าใจใน Generation Alpha และทักษะสมอง (EF) ที่มีความสัมพันธ์กันในเชิงพฤตินัย และเป็นการนำเสนอแนวคิดวิธีการในการสร้างการเรียนรู้ โดยใช้ดนตรีพื้นบ้านเป็นตัวเชื่อมในกิจกรรมเพื่อสร้างการแลกเปลี่ยนเรียนรู้พัฒนาทักษะสมองให้กับ Generation Alpha สร้างพื้นฐานสำหรับความรู้ความเข้าใจต่อตนเองและต่อผู้อื่น และยังสามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ทั้งในด้านการพัฒนาทักษะสมอง และทักษะด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องต่อไป

ลักษณะของ Generation Alpha

Generation Alpha คือประชากรที่เกิดในช่วง พ.ศ.2553 - 2568 หรือ ค.ศ.2010 - 2025 มีชื่อเรียกมากมาย อาทิ กูเกิลคิด (Google kid), รีเจนเนอเรชั่น (The Regeneration), เจนเนอเรชั่นโฮป (Generation hope), เจนเนอเรชั่นนิวเอจ (Generation new age), เดอะเซอไวเออร์ The Saviors, เจนเนอเรชั่นวายโนต (Generation y-not), เดอะนิวเจนเนอเรชั่น (The new generation), เดอะนีโอคอนเซอร์เวทิฟ (The neo-conservative) หรือ Gen A นับเป็นเด็กกลุ่มแรกหรือ เจนเนอเรชั่นแรกที่เกิดขึ้นในศตวรรษที่ 21 ซึ่งส่วนใหญ่เป็นลูกของเจนเนอเรชั่นวาย (กลุ่มคนที่เกิดในช่วงปี พ.ศ.2520 - 2542) และเจนเนอเรชั่นเอ็กซ์ (กลุ่มคนที่เกิดในช่วงปี พ.ศ.2507 - 2519) และเป็นรุ่นหลานของเจนเนอเรชั่นเบบี้บูมเมอร์ (กลุ่มคนที่เกิดในช่วงปี พ.ศ.2489 - 2506) (ชนันภรณ์ อารีกุล, 2562: 272) ปัจจุบันเด็กใน Generation Alpha มีอายุประมาณ 13 ปี มีลักษณะอุปนิสัยและวิธีคิดที่แตกต่างออกไปจากเจนเนอเรชั่นอื่น โดยมีปัจจัยมาจากการเปลี่ยนแปลง

ของสังคมและความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว ซึ่งส่งผลให้เด็กในเจนเนอเรชันนี้เติบโตมาพร้อมกับปัจจัยหลายๆ อย่างที่แตกต่างออกไปจากเจนเนอเรชันก่อนๆ ทั้งในด้านวิธีการคิด อารมณ์ การเข้าสังคม การปรับตัว และการเอาตัวรอด ดังภาพประกอบที่ 1

ภาพประกอบที่ 1 ลักษณะนิสัย Generation Alpha
ที่มา: สุวี ฤกษ์จारी, (2566)

จากภาพประกอบที่ 1 จะเห็นได้ว่า ลักษณะเด่นของเจนเนอเรชันนี้ จะเป็นทักษะที่เกิดขึ้นเฉพาะกับตัวของบุคคล เช่น ความฉลาดทางปัญญา การเข้าใจต่อตัวเอง มีความเป็นตัวเอียงสูง เรียนรู้และปรับตัวได้ไว แต่ในทางตรงกันข้าม พวกเขาจะนึกถึงตัวเองก่อนผู้อื่นเสมอๆ มีปฏิสัมพันธ์กับคนรอบข้างน้อยลง มีสมาธิจดจ่อ้อยลง และเปื่อง่าย สอดคล้องกับรายงานการพัฒนาเด็กและเยาวชนประจำปี พ.ศ.2560 ของ กรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ตามรายงานเปิดเผยในเดือนตุลาคม พ.ศ.2561 พบว่า เด็กช่วงวัย 6 - 12 ปี เป็นช่วงวัยเรียน มีการพัฒนาการทางสติปัญญา (IQ) ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์และความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) แม้จะยังอยู่ในระดับเกณฑ์ปกติขึ้นไปก็ตาม แต่เมื่อเริ่มพิจารณาช่วงวัยอายุที่สูงขึ้นเด็กในวัย 13 - 17 ปี เข้าสู่การเป็นวัยรุ่นกับพบว่ามีปัญหาจากการใช้อินเทอร์เน็ตและสื่อออนไลน์ที่ไม่เหมาะสมจนเกิดปัญหาต่างๆ อาทิ การติดเกมส์ออนไลน์และพนันออนไลน์ จนนำไปสู่ปัญหาการฆ่าตัวตาย ความเสี่ยงจากโรคซึมเศร้า ที่พบอยู่ในช่วงอายุ 10 - 19 ปี มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้เกิดปัญหาต่อระบบการคิด (ดวงกมล พลศิริพิพัฒน์ และชยุต ภาวนันท์กุล, 2565: 314-315)

นอกจากนี้ปัจจัยจากสภาพแวดล้อมที่เลวร้าย มลพิษทางอากาศ และภาวะสงคราม ได้มีผลต่อการดำรงชีวิตที่เปลี่ยนไปของ Generation Alpha ผู้เขียนมีความเห็นว่าการพัฒนาทักษะสมอง (EF) จะเป็นส่วนสำคัญที่สามารถเป็นอีกหนึ่งทางเลือกในการใช้พัฒนาทักษะสมอง (EF) ของเจนเนอเรชันนี้ ให้มีความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น และจะสามารถทำให้พวกเขาอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

ทักษะสมอง Executive Function (EF)

ทักษะสมอง (EF) คือ ทักษะการบริหารจัดการตนเองขั้นสูง เป็นกระบวนการทางความคิดระดับสูงของสมองส่วนหน้าที่มีความเกี่ยวข้องกับความรู้สึกรู้จัก นึก คิด ส่งผลต่อการกระทำของตัวบุคคล (ภิริดี วิชรสินธุ์ และคณะ, 2565: 3) ซึ่งการทำงานของสมองระดับสูงที่บุคคลเป็นผู้กำหนดทิศทางเอง ทำหน้าที่กำกับพฤติกรรมที่มุ่งสู่เป้าหมายของบุคคล โดยประมวลประสบการณ์ในอดีตและสถานการณ์ในปัจจุบัน มาประเมิน วิเคราะห์ ตัดสินใจ วางแผน เริ่มลงมือทำ ตรวจสอบตนเอง และแก้ไขปัญหา ตลอดจนการควบคุมอารมณ์ บริหารจัดการเวลา จัดลำดับความสำคัญ กำกับตนเอง และมุ่งมั่นทำเพื่อไปให้บรรลุถึงเป้าหมายที่ตั้งใจไว้ (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ, 2561: 36 - 37) เป็นทักษะที่ทุกคนต้องใช้ และมีอิทธิพลต่อความสำเร็จในชีวิต ซึ่งองค์ประกอบของทักษะสมอง Executive Function (EF) ประกอบไปด้วย กลุ่มทักษะพื้นฐาน กลุ่มทักษะกำกับตนเอง และกลุ่มทักษะปฏิบัติ ตามภาพประกอบที่ 2

ภาพประกอบที่ 2 องค์ประกอบของ Executive Function (EF)
ที่มา: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ, (2561: 40)

จากภาพประกอบที่ 2 จะเห็นได้ว่า ทักษะสมอง (EF) สามารถจำแนกออกได้เป็น 3 กลุ่มทักษะ ได้แก่ กลุ่มทักษะพื้นฐาน กลุ่มทักษะปฏิบัติ และกลุ่มทักษะการกำกับตนเอง ซึ่งทั้ง 3 ทักษะ ประกอบด้วยทักษะย่อย 3 ทักษะ (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ, 2561: 41) ดังนี้

1. กลุ่มทักษะพื้นฐาน คือทักษะทางความคิดของตัวบุคคล ประกอบด้วย 3 ทักษะ ดังนี้

1.1 ความจำเพื่อใช้งาน (Working memory) เป็นการจดจำข้อมูลต่างๆ การเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมและประสบการณ์ใหม่ และประมวลผลเพื่อใช้งานต่อ

1.2 การยั้งคิดไตร่ตรอง (Inhibitory control) เป็นการรู้จักใช้วิจารณญาณหยุด หรือชะลอความอยากเพื่อให้ได้ในสิ่งที่ต้องการหรือไปสู่เป้าหมายความสำเร็จ “อดเปรี้ยวไว้กินหวาน”

1.3 การยืดหยุ่นความคิด (Shift/Cognitive flexibility) มีความคิดสร้างสรรค์ สามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี มีการปรับตัวได้ดีกับสถานการณ์ที่แปลกใหม่ และสามารถมองเห็นโอกาสใหม่ๆ

2. กลุ่มทักษะกำกับตนเอง คือทักษะการควบคุมพฤติกรรมภายนอกผ่านความคิดจากภายในของตัวบุคคล ประกอบด้วย 3 ทักษะ ดังนี้

2.1 การจดจ่อใส่ใจ (Focus/Attention) คือ การมีสมาธิจดจ่อในสิ่งที่กำลังทำ และสามารถควบคุมตัวเองให้ทำงานได้จนสำเร็จ

2.2 การควบคุมอารมณ์ (Emotion Control) คือ มีความมั่นคงทางอารมณ์ สามารถจัดการกับอารมณ์ของตนเองได้อย่างเหมาะสม และแสดงออกทางอารมณ์อย่างเหมาะสม

2.3 การติดตามประเมินตนเอง (Self-Monitoring) คือ สามารถทบทวนในสิ่งที่ทำ สะท้อนผลจากการกระทำของตนเองได้ และสามารถนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น

3. กลุ่มทักษะปฏิบัติ คือทักษะการริเริ่มที่จะทำ การวางแผนอย่างเป็นขั้นเป็นตอน เพื่อไปสู่เป้าหมาย ประกอบด้วย 3 ทักษะ ดังนี้

3.1 การริเริ่มและลงมือทำ (Initiating) คือ การคิดเริ่มต้นลงมือทำโดยไม่ผลัดวันประกันพรุ่ง

3.2 การวางแผนจัดระบบดำเนินการ (Planning and Organizing) คือ การจัดลำดับความสำคัญ จัดระบบเป็นขั้นเป็นตอน หรือบริหารจัดการทรัพยากรเวลาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.3 การมุ่งเป้าหมาย (Goal-directed Persistence) ความอดทน พากเพียรอดสาหัส ฝ่าฟันอุปสรรค และการสร้างแรงจูงใจให้ตนเองจนสัมฤทธิ์ผล

จะเห็นได้ว่า ทักษะในกลุ่มต่างๆ ที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น ล้วนแต่มีความสำคัญต่อการนำไปสู่เป้าหมายความสำเร็จของตัวบุคคล ซึ่งทักษะเหล่านี้เป็นสิ่งที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ทุกคน นำมาซึ่งความดี ความเก่ง ความสุข และความสำเร็จ ในเป้าหมายของตนเอง ในศตวรรษที่ 21 มีการสื่อสารที่รวดเร็ว เป็นยุคที่มีข้อมูลข่าวสารมากมาย ผู้คนสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลได้อย่างไม่มีขีดจำกัด ส่งผลให้ทักษะต่างๆ ของมนุษย์เริ่มน้อยลง อาทิ การยับยั้งชั่งใจ เป็นการเรียนรู้ในสิ่งที่ถูกและไม่ทำในสิ่งที่ผิด เป็นการจัดการกระทำกับข้อมูลอย่างเป็นขั้นตอนเพื่อให้สามารถสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับการขับเคลื่อนประเทศไทยไปสู่ 4.0 คือ การเตรียมคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ในศตวรรษที่ 21 หรือคนไทย 4.0 และช่วงวัยที่สำคัญ คือ การบ่มเพาะคนไทยรุ่น Alpha ให้มีปัญญาเฉียบแหลม (Head) มีทักษะที่เห็นผล (Hand) มีสุขภาพที่แข็งแรง (Health) ซึ่งเป็นภารกิจสำคัญ และมีความสอดคล้องกับโมเดลประเทศไทย 4.0 คือการรู้เท่าทันสังคมโลกจากภัย 5 ด้าน ได้แก่ 1) ภัยการเรียนรู้เท่าทันดิจิทัล 2) ภัยจากสังคม 3) ภัยจากโลก เช่น กรณีโรคระบาด COVID - 19 ภาวะโลกร้อน และสิ่งแวดล้อม 4) ภัยจากโทรศัพท์มือถือ และ 5) ภัยจากการต้องเรียนรู้เพื่อทำงานในอนาคตที่ต่างจากปัจจุบัน โดยสิ้นเชิง (ดวงกมล พลศิริพิพัฒน์ และชยุต ภวานันท์กุล, 2565: 315) ซึ่งทักษะเหล่านี้ล้วนแล้วแต่เป็นคุณสมบัติของมนุษย์ โดยมีพื้นฐานจากความคิดส่งผ่านการกระทำ สู่พฤติกรรมจนกลายเป็นนิสัย ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการฝึกฝน ตั้งแต่เด็ก ตั้งสุภาษิตที่ว่า “ไม้อ่อนดัดง่าย ไม่แกดัดยาก” ดังนั้น ผู้เขียนจึงขอกล่าวถึงการใช้ดนตรีพื้นบ้านเพื่อพัฒนาทักษะสมอง (EF) เพื่อเป็นแนวทางให้กับผู้ที่สนใจในเรื่องนี้ในหัวข้อถัดไป

อิทธิพลของดนตรีพื้นบ้านในการส่งเสริมทักษะสมอง (EF)

มีงานวิจัยที่แสดงให้เห็นว่า การเรียนดนตรีส่งผลดีต่อการพัฒนาทักษะสมอง (EF) อาทิ การเรียนดนตรีผ่านการเคลื่อนไหว เช่น การใช้ร่างกายเป็นเครื่องประกอบจังหวะ (body percussion) การฟังดนตรี และการเล่นดนตรี ยังส่งผลดีต่อทักษะด้านการเคลื่อนไหวของร่างกาย มนุษย์ทุกคนมีจังหวะอยู่ในร่างกาย และจังหวะนั้น

ล้วนอยู่ในใจของมนุษย์ จึงสรุปได้ว่า ดนตรี จังหวะ การเคลื่อนไหวของร่างกาย มีความสัมพันธ์กันกับความคิด ซึ่งปัจจุบันมีหลักฐานมากมายชี้ให้เห็นว่า การฟัง ดนตรีและการเรียนดนตรีส่งผลดีต่อความฉลาด มีผลต่อการทำงานของสมองและ กระบวนการคิด (ปริญานันท์ พร้อมสุขกุล, 2561: 1784) เนื่องจากในสมองมี สารเคมีบางตัวที่มีผลต่อความรู้สึก ความจำ การเรียนรู้ ความคิดสร้างสรรค์ ฯลฯ ซึ่งเรียกสารนี้ว่า สารสื่อสัญญาณในสมอง (neurotransmitter) ได้แก่ สารเพื่อการกระตุ้น (excitatory) และสารการยับยั้ง (inhibitory) สารเคมีทั้ง 2 จะช่วยให้ เด็กมีความตั้งใจ สนใจการเรียนรู้ มีสมาธิเพิ่มขึ้น ซึ่งสารเหล่านี้จะหลั่งเมื่อเด็กมี กิจกรรมที่ผ่อนคลาย เช่น การออกกำลังกาย ได้รับคำชื่นชม การร้องเพลง การได้รับ สัมผัสที่อบอุ่น การเล่นดนตรีและการเรียนศิลปะที่ไม่ถูกบังคับ (ประพันธ์ศักดิ์ พุ่มอินทร์, 2559: 14 - 15) จะเห็นได้ว่าดนตรีมีส่วนในการพัฒนาทักษะการคิด ของมนุษย์ในทุกวัย โดยเฉพาะวัยเด็ก และการใช้ดนตรีเป็นสื่อ ในการจัดประสบการณ์ ให้กับเด็ก ทำให้เด็กมีความสุขในการเรียน และพัฒนาทักษะในด้านต่างๆ ไปพร้อมกัน ดังนั้นการใช้ดนตรีที่บ้านเพื่อสร้างการเรียนรู้ พัฒนาทักษะสมอง (EF) ของ Generation Alpha จึงเป็นอีกวิธีการหนึ่งที่จะทำให้เด็กได้เรียนรู้จักตนเอง รู้จักผู้อื่น และเข้าใจความเป็นไปของสังคมในท้องถิ่นของตน เพื่อให้เป็นพื้นฐานทางจิตวิญญาณ ผ่านเสียงดนตรีที่บ้าน ซึ่งดนตรีที่บ้านสามารถสื่อสารส่งผ่านความเป็นตัวตน ในแบบของแต่ละท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี จึงเป็นสิ่งที่น่าสนใจ ที่จะนำดนตรีที่บ้าน มาเป็นสื่อในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็ก สอดคล้องกับ วิณา วิสเพ็ญ, (2533: 32) ที่กล่าวว่า ดนตรีที่บ้าน คือ เสียงที่เกิดจากผู้คนในท้องถิ่นต่างๆ ร้อง เล่น และทำกิจกรรมโดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตความเป็นอยู่ สภาพแวดล้อม รวมไปถึง ความเชื่อในพื้นที่ของตน เพื่อเติมเต็มชีวิตให้มีความสมบูรณ์ และยังสอดคล้องกับ แนวคิดของ สุวรี ฤกษ์จารี, (2566: ถอดเทป) ที่ได้กล่าวในงานสัมมนาเชิงวิชาการ ดนตรีที่บ้านกับ Generation Alpha เมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2566 ณ อาคารพุทธศิลป์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น เกี่ยวกับการเตรียมเด็กในยุคนี้ ให้มีความพร้อมที่จะเผชิญ กับสังคมในยุคอนาคตได้อย่างมีความสุข ตามภาพประกอบที่ 3

ภาพประกอบที่ 3 แนวทางในการพัฒนา Generation Alpha
ที่มา : สุวรี ฤกษ์จारी, (2566)

จากภาพประกอบที่ 3 จะเห็นได้ว่าองค์ประกอบสำคัญที่จะพัฒนาทักษะให้กับเด็กใน Generation Alpha ประกอบไปด้วย 3 ส่วน (สุวรี ฤกษ์จारी, 2566: ถอดเทป) ดังนี้

- 1) ซ่อม หมายถึง การศึกษาจุดเด่น จุดด้อยของ Generation Alpha เพื่อเสริมทักษะที่ขาดหาย อาทิจิตวิญญาณของความเป็นมนุษย์ ความสนใจต่อสมาธิที่ยาวขึ้น และธรรมชาติของเด็ก เพื่อให้สามารถเติมในสิ่งที่ได้กึ่งคงขาดหาย
- 2) สร้าง หมายถึง การสร้างเจตคติให้กับเด็กเพื่อรู้ในสิ่งต่างๆ อาทิ รู้ว่าสิ่งนั้นคืออะไร รู้ความชอบความต้องการของตนเองและผู้อื่น การปฏิบัติตาม และทัศนคติ
- 3) เสริม หมายถึง การเสริมประสบการณ์ให้กับเด็กเพื่อสร้างการเรียนรู้ที่มีทักษะชีวิตที่สามารถอยู่ได้ในสังคมอย่างสมบูรณ์

กระบวนการนี้จะเป็นแนวทางในการพัฒนาทักษะชีวิตให้กับเด็ก เพื่อให้เขาสามารถอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข และสามารถเรียนรู้ในสิ่งที่ถูกทิ้งในสิ่งที่ผิด มีคุณธรรมนำทางไปสู่ความสุขที่แท้จริงได้ นอกจากนี้ยังเป็นการเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางความคิดให้กับเด็กเป็นอย่างดี

แนวทางการใช้ดนตรีที่บ้านเพื่อเสริมสร้างทักษะสมอง (EF)

ดนตรีที่บ้านเป็นดนตรีที่เกิดจากแรงบันดาลใจของผู้ประพันธ์ โดยมีฐานความคิดมาจากประเพณี วิถีชีวิต สภาพแวดล้อม ความเชื่อ ซึ่งเป็นเสียงที่สามารถบอกเล่า

ถึงความเป็นท้องถิ่นของตนเองได้เป็นอย่างดี วิษญ์ บุญรอด, (2564: 364) เช่น เมื่อเราได้ยินเสียงดนตรีพื้นบ้านภาคอีสาน จะให้ความรู้สึกสนุกสนาน ครื้นเครง บางท่อนเพลงให้อารมณ์เศร้าทำให้นึกถึงทุ่งนา สัตว์เลี้ยง ส่วนดนตรีพื้นบ้านภาคเหนือให้อารมณ์เนิบช้าสง่างาม อ่อนช้อย งดงาม สะท้อนถึงจิตวิญญาณของท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี จากเหตุผลดังกล่าว จะเห็นได้ว่าการนำดนตรีพื้นบ้านมาใช้กับเด็กสามารถพัฒนาปัญญาภายในของเด็กได้ ซึ่งปัญญาภายใน หมายถึง ความเข้าใจต่อตนเอง ต่อชีวิต ต่อโลกและจักรวาล การอยู่อย่างมีเจตจำนงมีความหมายทั้งต่อตัวเองผู้อื่นและต่อสรรพสิ่ง เป็นความฉลาดทางจิตวิญญาณ (Spiritual) และความฉลาดทางด้านอารมณ์ (Emotion) (วิเชียร ไชยบัง, 2560 : 4) ซึ่งผู้เขียนขอเสนอแนวทางในการนำดนตรีพื้นบ้านมาใช้ในการพัฒนาทักษะสมอง (EF) ในรูปแบบของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งได้แนวคิดมาจากแผนการจัดกิจกรรมจิตศึกษาของโรงเรียนลำปลายมาศพัฒนา (วิเชียร ไชยบัง, 2560: 84-85) ดังภาพประกอบที่ 4

เป้าหมาย	กิจกรรม	สื่อ/อุปกรณ์
ขั้นเตรียม 5 นาที	วัน	
- มีการมีสติและควบคุมตัวเอง	- ครูนำเร็นมัมเป็นวงกลม - ครูนำเร็นทักทายกันอย่างสุภาพ - ครูให้นักเรียนกลับมาดูสมาธิของตนเอง 3 - 5 ครั้ง - นำเร็นทัก Brain Gym ท่าละ 10 ครั้ง (แมมมัม หมงจิ้งจอก, ท่าชนเขี้ยว มอล)	- กระดาษ (ใบงาน) - ปากกา, ดินสอ - เครื่องดนตรี
ขั้นกิจกรรม 15 นาที	ชง - ครูแนะนำเครื่องดนตรีพื้นบ้าน เพื่อให้นักเรียนได้รู้จักเครื่องดนตรีพื้นบ้าน - บรรเลงดนตรีในบทเพลงพื้นบ้าน 1 บทเพลง พร้อมแจกกระดาษและดินสอ เชื่อม - คำถามกระตุ้นคิด เห็นอะไร? เห็นแล้วรู้สึกอย่างไร? เกี่ยวกับตัวเราอย่างไร? - ครูให้โจทย์ "เมื่อได้ฟังเพลงพื้นบ้านนี้แล้วนึกถึงอะไร ให้ความภาพสื่อสาร" ใช้ - ครูทวนคำถาม ให้นักเรียนลงมือทำ 5 นาที - ครูให้สัญญาณนับถอยหลัง 10 - 0 - นักเรียนส่งสัญญาณความพร้อม - ครูให้นักเรียนนำเสนอชิ้นงานของตัวเอง โดยกล่าวชื่นชมเมื่อนำเสนอเสร็จ	
ขั้นสรุป 5 นาที		
- เคารพคุณค่าในตัวเองและผู้อื่น - เกิดความเข้าใจตนเอง - สามารถรับฟังความคิดเห็น	- ครูกล่าวสรุปกิจกรรม โดยยกยอผลการเข้ากันของนักเรียนผู้เก่งๆ ในวิชา - เสริมสร้างพลังงานจิตวิทยาเชิงบวกให้กับผู้เรียน	

ภาพประกอบที่ 4 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ที่มา: เฉลิมพล อดิธาโส, (2566)

จากภาพประกอบที่ 4 เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่ใช้ดนตรีพื้นบ้านเป็นสื่อในการเชื่อมโยงประสบการณ์ให้กับเด็กได้คิดและเชื่อมโยงความรู้ทั้งจากประสบการณ์เดิมของตัวเด็ก และเชื่อมโยงกับประสบการณ์ใหม่ที่ได้รับ และประสบการณ์จาก ครูกับเด็ก และ เด็กกับเด็ก โดยสามารถเลือกเครื่องดนตรีหรือ

ดนตรีพื้นบ้านภาคใต้ก็ได้ ที่สร้างการเรียนรู้และสอดคล้องกับท้องถิ่นของตน ซึ่งกระบวนการนี้ เป็นการพัฒนาทักษะสมอง (EF) ทั้ง 9 ด้าน ที่สอดคล้องกันในแต่ละกระบวนการ ดังตารางวิเคราะห์ทักษะสมอง (EF)

กระบวนการ	กิจกรรม	คำอธิบาย	ทักษะสมอง (EF)
ขั้นเตรียมการ	- ครูให้นักเรียนนั่งเป็นวงกลม - ครูให้นักเรียนทักทายกันอย่างสุภาพ - ครูให้นักเรียนกลัมนกคู่สมหทัยใจของตนเอง 3 – 5 ครั้ง - ให้นักเรียนทำ Brian Gym ท่าละ 10 ครั้ง (แมงมุม หมากจิ้งจอก, ท่าขมเข็ญ เข็ม แอล)	ครูและผู้เรียนนั่งเป็นวงกลม กล่าวทักทายกันด้วยการสวัสดี หลังจากนั้น ครูให้นักเรียนกลัมนกคู่สมหทัยใจ การกลัมนกคู่สมหทัยใจตัวเอง เข้า – ออก และให้ทำกิจกรรม Brian Gym ท่าละ 10 ครั้ง (แมงมุม หมากจิ้งจอก, ท่าขมเข็ญ แอล)	- จำเพื่อใช้งาน - ยั้งคิด ไตร่ตรอง - จัดจ้อยใส่ใจ - ควบคุมอารมณ์ - ประเมินตนเอง
ขั้นกิจกรรม			
ซง	- ครูแนะนำเครื่องดนตรีพื้นบ้าน เพื่อให้ให้นักเรียนได้รู้จักเครื่องดนตรีพื้นบ้าน - บรรเลงดนตรีในบทเพลงพื้นบ้าน 1 บทเพลง พร้อมแจกกระดาษและดินสอ	ครูแนะนำประวัติหรือเรื่องเล่าเกี่ยวกับเครื่องดนตรีพื้นบ้านที่นำเสนอให้เด็กเกิดความสนใจ หลังจากนั้นเป็นการบรรเลงเพลงพื้นบ้าน เป็นการบรรเลงดนตรีสด หรือเปิดสื่อเครื่องดนตรีพื้นบ้านให้เด็กได้ฟัง พร้อมแจกกระดาษและดินสอ โดยให้ส่งต่อกันและกัน	- จำเพื่อใช้งาน - ยั้งคิด ไตร่ตรอง - จัดจ้อยใส่ใจ - ควบคุมอารมณ์
เชื่อม	- คำถามกระตุ้นคิด เห็นอะไร? เห็นแล้วรู้สึกอย่างไร? เกี่ยวข้องกับตัวเราเองอย่างไร? - ครูให้โจทย์ว่า “เมื่อได้ฟังบทเพลงพื้นบ้านนั้นแล้วนักวิจัยอะไร ให้อวดภาพเพื่อสื่อสาร”	ครูตั้งคำถามเพื่อกระตุ้นทักษะการสังเกตให้ทันเด็ก โดยเรียงคำถามเพื่อให้เด็กเกิดทักษะการคิด เพื่อหาคำตอบ และสามารถตอบคำถามกลับมาอีกครั้ง ซึ่งชุดคำถามจะฝึกให้เด็กได้คิดเชื่อมโยงความรู้ จากประสบการณ์เดิมของเด็กเองกับครู และเด็กกับเพื่อน หลังจากนั้นครูให้โจทย์พร้อมสื่อสารการให้ข้อสังเกตก่อนที่จะให้เด็กเริ่มฟังดนตรีพื้นบ้าน และลงมือทำชิ้นงานไปพร้อมกัน	- วางแผนจัดระบบ - ดำเนินการ - มุ่งสู่เป้าหมาย - จำเพื่อใช้งาน - ยั้งคิดไตร่ตรอง - ควบคุมอารมณ์ - ประเมินตนเอง
ใช้	- ครูชวนคำถาม ให้นักเรียนลงมือทำ 5 นาที - ครูให้สัญญาณนับถอยหลัง 10 – 0 - ให้นักเรียนส่งสัญญาณความพร้อม - ครูให้นักเรียนนำเสนอชิ้นงานของตัวเอง โดยกล่าวชื่นชมเมื่อนำเสนอเสร็จ	ครูคอยพูดให้กำลังใจระหว่างเด็กทำกิจกรรม 5 นาที เมื่อใกล้หมดเวลาครูให้สัญญาณด้วยการนับถอยหลังเพื่อให้เด็กบริหารจัดการเวลาให้แล้วเสร็จ หลังจากนั้นครูรอให้เด็กทุกคนทำชิ้นงานเสร็จ และพูดให้กำลังใจให้กับคนที่ยังไม่มีแล้วเสร็จ และให้เด็กนำเสนอชิ้นงานภาพวาด อธิบายความรู้สึกของเด็กต่อชิ้นงานที่วาดออกมา พร้อมคำชื่นชมจากครู	- จัดจ้อยใส่ใจ - ควบคุมอารมณ์ - ประเมินตนเอง - จัดจ้อยใส่ใจ - วางแผน จัดระบบ - ดำเนินการ - ยั้งคิดไตร่ตรอง - มุ่งสู่เป้าหมาย
ขั้นสรุป 5 นาที	- ครูกล่าวสรุปกิจกรรม โดยการบูรณาการเข้ากับหน่วยการเรียนรู้ต่างๆ ในรายวิชา - เสริมสร้างพลังงานจิตวิทยาเชิงบวกให้กับผู้เรียน	ครูกล่าวสรุปกิจกรรม โดยกล่าวเชื่อมโยงความรู้สึกที่ได้ให้เห็นความเชื่อมโยงระหว่างดนตรีพื้นบ้าน กับตัวเด็ก และดนตรีพื้นบ้านกับสังคม เป็นต้น และครูกล่าวแสดงความชื่นชมเพื่อสร้างแรงบันดาลใจให้กับเด็ก	- มุ่งสู่เป้าหมาย - จำเพื่อใช้งาน - ยั้งคิดไตร่ตรอง - ควบคุมอารมณ์ - ประเมินตนเอง

ตารางที่ 1 แสดงผลลัพธ์การวิเคราะห์ทักษะสมอง (EF) ในแต่ละขั้นกิจกรรม
ที่มา: เฉลิมพล อะทาโส, (2566)

ตารางที่ 1 แสดงให้เห็นชั้นกิจกรรมในช่วงต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อทักษะสมอง (EF) ทั้ง 9 ด้าน เป็นผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นกับเด็ก ซึ่งในแต่ละกระบวนการ เด็กจะได้รับการพัฒนาทักษะสมอง (EF) ผ่านการฟัง คิด วิเคราะห์ เขียน อ่าน และพูด เช่น เมื่อเด็กได้ฟังดนตรีที่บ้านเกิดทักษะการจดจำ จำเพื่อใช้งาน ยังคิดไตร่ตรองและทักษะการควบคุมอารมณ์ สอดคล้องกับ ปริญญาพันธ์ พร้อมสุขกุล, 2561: 1785 ได้กล่าวว่า ทักษะการจดจำเพื่อใช้งานมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อกระบวนการทางดนตรี เนื่องจากทักษะนี้ช่วยให้นักดนตรีสามารถจดจำบทเพลงที่ได้ยินขณะนั้น และสามารถนำไปเปรียบเทียบกับองค์ประกอบดนตรีอื่นๆ ที่เคยได้ยินมา ที่สมองเคยบันทึกไว้ในความทรงจำหรือประสบการณ์เดิม ส่งผลให้เกิดการเปรียบเทียบและมองเห็นถึงการปรับเปลี่ยนองค์ประกอบทางดนตรี ด้วยกระบวนการนี้จะทำให้เด็กหรือผู้ฟังดนตรีสามารถพัฒนาการคิด การตัดสินใจอย่างมีวิจารณญาณในสิ่งที่กำลังได้ยิน นอกจากนี้ยังช่วยให้ผู้ฟังสามารถคาดเดาถึงสิ่งที่กำลังได้ยิน และความสามารถในการคาดเดานี้ จะสร้างความพึงพอใจในประสบการณ์ทางดนตรี เมื่อเด็กได้เผชิญกับคำถามเกิดทักษะยืดหยุ่นความคิด ประเมินตนเอง และวางแผนจัดระบบดำเนินการ และเมื่อเด็กได้ลงมือทำชิ้นงานเกิดทักษะริเริ่มลงมือทำ จดจำใส่ใจ มุ่งสู่เป้าหมาย และวางแผน จัดระบบดำเนินการ เป็นต้น ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวต้องได้รับการปรับเปลี่ยน อาทิ เครื่องดนตรี บทเพลง รูปแบบการนำเสนอของครู เป็นต้น เพื่อให้เด็กเกิดความตื่นตัว และกระตุ้นความสนใจของเด็ก โดยต้องใช้กิจกรรมดังกล่าวในทุกวัน เพื่อเสริมสร้างทักษะสมอง (EF) ให้กับเด็ก สอดคล้องกับภาพประกอบที่ 3 ที่กล่าวถึงการซ่อม สร้าง เสริม พฤติกรรมของเด็ก สู่การพัฒนาทักษะสมอง (EF) เพื่อให้เด็กมีความเป็นตัวของตัวเอง ยอมรับนับถือตัวเองและผู้อื่น รวมทั้งมีวิจารณญาณในการใช้ชีวิตมากขึ้น

บทสรุป

เด็กในยุค Generation Alpha เป็นประชากรกลุ่มใหม่ที่จะมีบทบาทต่อสังคมโลกในยุคอนาคต ถูกคาดการณ์ไว้ว่าจะเป็น Generation ที่มีความฉลาดกว่าทุกเผ่าพันธุ์ เนื่องจากเด็ก GEN นี้เติบโตมาพร้อมกับโลกดิจิทัล ข้อมูล Big Data สามารถเข้าถึงความรู้ได้อย่างหลากหลายและรวดเร็ว แต่อย่างไรก็ดี มีรายงานหลายฉบับที่ชี้ให้เห็นพฤติกรรมและอุปนิสัยที่อาจส่งผลเสียต่อ Generation Alpha

อาทิ ความเปื้อน่ายง่าย ขาดปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น นึกถึงแต่ตัวเอง และขาดการยับยั้งชั่งใจ คุณลักษณะดังกล่าวเป็นสิ่งที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ที่ต้องพึ่งพาสังคม ดังนั้นการเสริมสร้างอุปนิสัยดังกล่าวจึงมีความสำคัญ ต่อการพัฒนา Generation Alpha ซึ่งสอดคล้องกับ การขับเคลื่อนประเทศไทยไปสู่ 4.0 คือ การเตรียมคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ในศตวรรษที่ 21 หรือคนไทย 4.0 จากเหตุผลดังกล่าว จึงมีนักวิชาการทางการศึกษามากมายได้กล่าวถึงทักษะสมอง (EF) ซึ่งเป็นทักษะที่มีความจำเป็นต่อความสำเร็จของมนุษย์ และมีงานศึกษาวิจัยมากมายเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะดังกล่าวในเด็กปฐมวัย ประถมศึกษา และมีการนำเสนอวิธีวิทยาการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะสมอง (EF) เพื่อเป็นการปลูกฝังทักษะดังกล่าวตั้งแต่เด็ก เพื่อให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ สอดคล้องกับ ปริยานันท์ พรหมสุขกุล, 2561: 1789 ที่กล่าวว่า ทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ (EF) เป็นทักษะที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งในการดำเนินชีวิตประจำวันและการอยู่ร่วมกันในสังคม ทักษะนี้ควรได้รับการตระหนักถึงและพัฒนาอย่างถูกต้องตั้งแต่วัยเด็กเช่นเดียวกับทักษะอื่นๆ ดังนั้นบุคคลแวดล้อม คือ พ่อ แม่ ผู้ปกครอง พี่เลี้ยง ครู รวมไปถึงสถานเลี้ยงดูและสถานศึกษา ควรได้รับความรู้และมีทักษะเพียงพอที่จะสามารถจัดประสบการณ์และแนวทางที่เหมาะสมให้กับเด็กได้

ดนตรีพื้นบ้าน จึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนาทักษะสมอง (EF) ของเด็ก ด้วยเหตุผลที่ว่า ดนตรีพื้นบ้านเป็นการประมวลประสบการณ์ผ่านวิถีชีวิตของผู้คนในท้องถิ่นนั้นๆ สามารถส่งผ่านอารมณ์และจิตวิญญาณให้กับเด็ก เพื่อให้เด็กสามารถซึมซับดนตรีและวิถีชีวิตของคนรุ่นก่อนกับคนรุ่นใหม่ให้มีความเข้าใจและใกล้ชิดกันมากยิ่งขึ้น ผ่านกระบวนการจัดประสบการณ์อย่างมีขั้นตอนเพื่อกระตุ้นทักษะในด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง อาทิ ทักษะยังคิดไตร่ตรอง ทักษะจำเพื่อใช้งาน ทักษะริเริ่มลงมือทำ ทักษะยืดหยุ่นทางความคิด ทักษะเริ่มลงมือทำ ฯลฯ ดังตารางที่ 1 ที่แสดงการวิเคราะห์ การพัฒนาทักษะสมอง (EF) ในแต่ละขั้นของกิจกรรม แต่อย่างไรก็ตามกระบวนการนี้ยังเป็นแค่ส่วนหนึ่งในการพัฒนาทักษะสมอง (EF) ยังมีกระบวนการในรูปแบบอื่นที่สามารถนำมาบูรณาการโดยใช้รูปแบบกิจกรรมนี้เป็นฐาน หรือสามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบกระบวนการกิจกรรมโดยใช้ดนตรีพื้นบ้านเป็นฐานก็ได้เช่นกัน

กิตติกรรมประกาศ

ผู้เขียนขอขอบคุณ หลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา สาขาดุริยางคศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่ได้จัดโครงการสัมมนาเชิงวิชาการ เรื่องดนตรีพื้นบ้านกับ Generation Alpha ในวันที่ 25 มีนาคม 2566 ณ อาคารพุทธศิลป์ สำนักศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่ได้นำเสนอองค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อการเขียนบทความวิชาการในครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

- จิตพร ปริญญากุล และ ธาตรี ไต้ฟ้าพูล, (2563). การใช้บิกดาต้าเพื่อการจัดการภาวะวิกฤตออนไลน์. วารสารการประชาสัมพันธ์และการโฆษณา, 13(2). 66-84.
- เฉลิมศักดิ์ พิกุลศรี, (2566, 25 มีนาคม). ประเด็นกล่าวสรุปโครงการสัมมนา. สัมมนาเชิงวิชาการดนตรีพื้นบ้านกับ Generation Alpha, มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- ชนันภรณ์ อารีกุล, (2562). การศึกษาทางเลือก: รูปแบบการเรียนรู้ที่สำคัญสำหรับเจนเนอเรชันแอลฟา. วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทัศน์, 8(3), 270-283.
- ดวงกมล พลศิริพิพัฒน์ และชยุต ภวานันท์กุล, (2565). รูปแบบวิสัยทัศน์การจัดการสาธารณสุขสร้างสรรค์ทางดัชนีพัฒนามนุษย์ที่ดีมีสุขของคนรุ่นอัลฟากรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. วารสารรัฐ ประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, 5(3), 313-329.
- ปริญญานันท์ พร้อมสุขกุล, (2561). ดนตรีกับทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ. Veridian E-Journal, Silpakorn University, 11(2). 1775-1792.
- ประพันธ์ศักดิ์ พุ่มอินทร์, (2559). ประโยชน์ของดนตรีต่อเด็ก. วารสารศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 20(2). 13-24.
- ภริณี วัชรสินธุ์, อนุสรรา แก้วพรม, ทิพรดา หงส์ร่อน, ชนิสรรา น้อยแหลมหลัก, เมธาวินี รัตมี และฤกษ์ขวัญ แอกทอง, (2565). การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ โดยการจัดสวนถาดธรรมชาติ ตามแนวคิด เรกจิโอ เอมี เลียที่มีต่อทักษะทางสมอง (EF) ของเด็กปฐมวัย. วารสารจัดการศึกษาปฐมวัย, 4(2). 1-18.
- วิชัย บุญรอด, (2564). ดนตรีพื้นบ้านอีสาน: อิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงมนุษย์. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม, 11(1). 360-369.
- วิเชียร ไชยบัง, (2560). จิตศึกษาพัฒนาปัญญาภายใน (พิมพ์ครั้งที่ 3). อภิชิตการพิมพ์.

- วีณา วิสพีญ, (2533). **ดนตรีพื้นบ้านอีสาน**. ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.
- สุวรี ฤกษ์จารี, (2566, 25 มีนาคม). **ประเด็นลักษณะนิสัย Generation Alpha. สัมมนาเชิงวิชาการดนตรีพื้นบ้านกับ Generation Alpha [เอกสารนำเสนอ]**, มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- _____, (2566, 25 มีนาคม). **ประเด็นแนวทางในการพัฒนา Generation Alpha. สัมมนาเชิงวิชาการดนตรีพื้นบ้านกับ Generation Alpha [เอกสารนำเสนอ]**, มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- _____, (2566, 25 มีนาคม). **ประเด็นการจัดการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นสำหรับเด็ก Generation Alpha. สัมมนาเชิงวิชาการดนตรีพื้นบ้านกับ Generation Alpha [เอกสารนำเสนอ]**, มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ, (2561). **คู่มือพัฒนาทักษะสมอง EF Executive Functions สำหรับครูปฐมวัย**, มติชน.
- อนุสรฯ สุวรรณวงศ์ และ วรลักษณ์ ชูกำเนิด, (2565). **ความต้องการของผู้ปกครองสำหรับโปรแกรมเสริมพิเศษของผู้เรียนเจเนอเรชันอัลฟา: โรงเรียนเอกชนในพื้นที่ศูนย์กลางเศรษฐกิจภาคใต้ตอนล่างของไทย**. *วารสารปัญญาภิวัฒน์*, 14(3). 248-261.
- Eunson, B, (2015). **Communicating in the 21st Century (4th Edition)**. New Jersey: John Wiley & Sons.
-